

 Diena OTRDIENA, 6. OKTOBRIS, 2015

ziņas

Atbildība par to, ko viņi neizdarīja

Zolitūdes traģēdijas izmeklēšanas komisijas ziņojumā varētu svītrot garo atbildīgo sarakstu

Ināra Egle

NĀKAMAJĀ pirmdienā galaziņojumu pieņems parlamentārā izmeklēšanas komisija, kas vērtēja 2013. gada 21. novembrī notikušās Zolitūdes traģēdijas apstākļus, kad, sabrūkot veikalam *Maxima*, bojā gāja 54 cilvēki, bet vēl 59 tika ievainoti. Izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs Ringolds Balodis (NSL) ierosinās atteikties no ziņojuma kopsavilkumā iekļautā garā atbildīgo personu saraksta, jo komisijas uzdevums nav nosaukt vainīgos, – to izdarīs tiesa. «Mēs jau esam pusceļā uz to, lai nosauktu visu Saeimu. Vainīga ir valdība un Saeima, bet parlamenta atbildību nevar pārveidot uzvārdos,» *Dienai* atzina R. Balodis.

Viņš atgādināja neseno vēsturi, kā komisija nonāca līdz 16 atbildīgo personu sarakstam. Sākotnēji ziņojumā nebija neviena uzvārda, tad pēc deputātu Artusa Kaimiņa (LRA) un Ingūnas Sudrabas (NSL) ierosinājuma dokumentam tika sagatavots kopsavilkums. Tajā vispirms tika minētas piecas atbildīgās personas – bijušais premjers Valdis Dombrovskis (*Vienotība*), bijušie ekonomikas ministri Artis Kampars (*Vienotība*) un Daniels Pavļuts (RP) un bijušie ministrijas valsts sekretāri Anrijs Matīss un Juris Pūce (abi toreiz bezpartijiskie). Kad pēc Inta Dālderā (*Vienotība*) ieteikuma saraksts tika papildināts ar atbildīgajām Rīgas pašvaldības amatpersonām – Rīgas mēru Nilu Ušakovu (*Saskaņa*) un Rīgas būvvaldes vadītāju Ingusu Vircavu –, I. Sudraba rosinājusi noteikt vēl plašāku personu loku. Tā tajā tika iekļauti arī divi bijušie finanšu ministri, divi bijušie Saeimas Budžeta un finanšu komisijas priekšsēdētāji un



▲ RINGOLDA BALOŽA (NSL) vadītā parlamentārā izmeklēšanas komisija pabeigusi Zolitūdes traģēdijas apstākļu izvērtēšanu.

FOTO - LETA

«Man šī parlamentārā izmeklēšanas komisija šķiet pazaudētā iespēja.»
Juris Pūce

pieci kādreizējie Tautsaimniecības komisijas priekšsēdētāji, starp kuriem ir arī bijušais Valsts prezidents Andris Bērziņš. Uz vaicāto, ko no-

zīmē atbildības uzņemšanās komisijas izpratnē, R. Balodis atzina, ka tas ir politisks lēmums bez tiesiskām sekām – tā var būt savu kļūdu atzišana. Izmeklēšanas komisijas priekšsēdētājs piebilda, ka atbildība būtu jāuzņemas «par to, ko viņi neizdarīja», un pauda pārliecību, ka «to lielo sarakstu mēs svītrosim». Iespējams, var palikt sākotnēji nosauktās piecas personas un divi Rīgas pašvaldības pārstāvji.

Sarakstā ir arī Ventspils domes priekšsēdētāja vietnieks Guntis Blumbergs (*Latvijai un Ventspilij*), kurš minētājā

laika posmā no 2009. līdz 2014. gadam Tautsaimniecības komisiju vadīja tikai dažus mēnešus, jo vasarā tika ievēlēts pašvaldībā. Viņš atceras, ka tā gada otrajā pusē sākās krīze un tika veikti krīzes pasākumi, kuru iespaidā likvidēja arī Valsts būvinspekciju. Politiski atgādināja, ka komisija nav galvenā atbildīgā par Saeimas lēmumiem un likumiem, jo par tiem lemj visi deputāti, – tos pieņem Saeima un Valsts prezidents pēc tam vēl izsludina. No Ekonomikas ministrijas bijušā valsts sekretāra J. Pūces tiek prasīta atbildība

par to, ka netika atjaunota Valsts būvinspekcija. Viņš *Dienai* atgādināja, ka Ekonomikas ministrija Būvniecības likuma projektu iesniedza jau 9. Saeimā un pēc tam atkārtoti – 10. Saeimā, kas to pieņēma pirmajā lasījumā. Līdz ar to likumu varēja pārņemt 11. Saeima, kas par to beigās arī nobalsoja. Ministrija toreiz piedāvājusi arī četrus variantus, kāda varētu būt būvniecību kontrolējošā institūcija, rosinot veidot gan Vienotu valsts būvinspekciju, gan Būvniecības valsts kontroles biroju – to izveidoja tika pēc Zolitūdes traģēdijas. «Man šī parlamentārā izmeklēšanas komisija šķiet pazaudētā iespēja. Tā traģēdija ir pārāk liela, lai to izmantotu spēlēm,» sacīja J. Pūce, atgādinot, cik resursu tai ir tērēts, ieskaitot augsta līmeņa ekspertu darba laiku. Arī komisijas ieteikumi esot pārāk vispārīgi.

Ziņojums jau ir publiski pieejams, bet komisija par to lems tikai 12. oktobrī, kad būs stājušās spēkā izmaiņas likumā, kas ļaus lēmumu pieņemt ar balsu vairākumu – ar vismaz septiņām balsīm. Līdzšinējā kārtība noteica, ka ziņojums ir jāparaksta visiem komisijas locekļiem un tikai tad tas tiek nolasiņš Saeimā. Ņemot vērā, ka dokuments ir uz aptuveni 100 lapām, komisijas deputāti to, visticamāk, lasīšot uz maiņām, atzina R. Balodis. Pēc tam komisija varēs vērsties arī pie atbildīgajām institūcijām ar saviem ieteikumiem. Tostarp būs nepieciešamība paredzēt lielāku finansējumu Būvniecības valsts kontroles birojam, kā arī pievērst lielāku uzmanību būvniecības speciālistu izglītības līmenim, aicinot Izglītības un zinātnes ministriju šajā jomā sadarboties ar Saeimas komisiju. ●